

ת"פ 31306/11/20 - מדינת ישראל נגד ליובוב קזקביץ

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
ת"פ 31306-11-20 מדינת ישראל נ' קזקביץ(עציר)

לפני
המאשימה
כבוד השופטת מעין בן ארי
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד אריאל שור

נגד
הנאשמת
ליובוב קזקביץ
ע"י ב"כ עו"ד דימיטרי ברנשטיין

גזר דין

כללי

הנאשמת הורשעה, לאחר הליך שמיעת ראיות, בעבירות כדלקמן:

התעללות בקטין לפי סעיף 368ג סיפא לחוק העונשין, תשל"ז 1977 (4 עבירות) (להלן- "**חוק העונשין**");

תקיפת קטין על ידי אחראי לפי סעיף 368ב(א) סיפא לחוק העונשין (14 עבירות);

שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין.

הנאשמת ניהלה בביתה פעוטון פרטי, לא מפוקח, בשם "גן ומשפחתון לובה", במסגרתו טיפלה בפעוטות מגיל 4 חודשים ועד לגיל 3 שנים (להלן- "**הגן**" ו- "**הקטינים**" או "**הפעוטות**"). כתב האישום, פירט את התנהלותה הכללית של הנאשמת כלפי הקטינים וכן פירט 29 אירועי אלימות של הנאשמת בקטינים, בגינם יוחסו לה ריבוי עבירות של תקיפת קטין על ידי אחראי ועבירה של התעללות בקטינים. בנוסף, יוחסה לנאשמת עבירה של שיבוש מהלכי משפט, בגין ניסיונה לחבל בצילומי האבטחה שתיעדו את האירועים.

הנאשמת לא כפרה בהפעלת אלימות כלפי הקטינים בגן במרבית המקרים, וכן נטלה אחריות על אירוע השיבוש. המחלוקת בין הצדדים נגעה למשמעות המשפטית שיש לייחס למעשיה של הנאשמת, כאשר ההגנה טענה שחלק מהמעשים אינם חוצים את הרף הפלילי, וחלקם מבססים עבירה של תקיפה, ולא עבירה של התעללות, כפי שיוחס לה בכתב האישום.

עיקרי הכרעת הדין

עמוד 1

בהכרעת הדין, נקבע כי במשך כשבועיים במהלך חודש אוקטובר 2020, במספר רב של הזדמנויות, תקפה הנאשמת את הקטינים והתעללה בהם, בכך שהשליטה בגן אווירת טרור, הכתה, דחפה, משכה את הקטינים, הותירה אותם קשורים בכיסאות אוכל לפרקי זמן ארוכים, טלטלה פעוטות, הכתה קטינים באמצעות חיתול בד, אחזה בזרועם של קטינים בכוח בכדי להרימם. במעשיה, השליטה הנאשמת אווירת פחד בגן והייתה מודעת ליראתם של הקטינים מפניה. עוד נקבע בהכרעת הדין, כי התנהגותה האגרסיבית של הנאשמת כלפי הקטינים התרחשה אמנם אגב ביצוע פעילות שגרתית בגן, אולם הייתה כרוכה בהשפלה, ביזוי ואטימות, ביתר שאת כאשר לא הייתה להתנהלות זו כל קשר עם התנהגות הקטינים.

הנאשמת הורשעה במעשי אלימות כלפי עשרה פעוטות בגן, כמפורט בהרחבה בהכרעת הדין, כדלקמן:

הקטין ו.ק: בשמונה הזדמנויות שונות במועדים סמוכים, נהגה הנאשמת בקטין באלימות ובגסות, תוך השפלתו. בין היתר, הנאשמת משכה את הקטין, דחפה אותו, הטיחה אותו על גבי משטחים, גררה אותו וגרמה לטלטול ראשו. מעשיה הביאו לביזוי והשפלתו של הקטין וחלקם גרמו לקטין מכאוב, שבא לכלל ביטוי בבכי, וכאשר מדובר בפעוט רך השנים, פוטנציאל הנזק שהוכח הינו ממשי. בגין מעשיה כלפי הקטין ו.ק. הורשעה הנאשמת בעבירה של התעללות ושלוש עבירות של תקיפה על ידי אחראי.

הקטינה א.ב: הנאשמת נהגה כלפיה באלימות בשני מועדים שונים, בכך שצעקה עליה תוך שחבטה על השולחן והארון, ודחפה אותה בגסות לכיוון הארון; בכך שלפתה את שיער ראשה של הקטינה ועל ידי משיכתו טלטלה את ראשה מצד לצד; ובכך שמשכה אותה מידה לצורך הוצאתה מהחדר. בגין מעשיה כלפי הקטינה א.ב. הורשעה הנאשמת בעבירה של התעללות ובעבירה של תקיפת קטין על ידי אחראי.

הקטינה א.מ: הנאשמת הפעילה על הקטינה אלימות בשש הזדמנויות ובמועדים שונים, שכללו הטחתה של הקטינה לתוך הלול באגרסיביות, דחיפתה ומשיכתה בכוח, דחיפת הלול כשהקטינה מיטלטלת מצד לצד, והכאתה בפניה, תוך השפלה של הקטינה לרבות כיסוי פניה בחיתול. בגין מעשיה אלה כלפי הקטינה א.מ, הורשעה הנאשמת בעבירה של התעללות ובעבירה של תקיפת קטין על ידי אחראי.

הקטין ד.ר: הנאשמת נהגה באופן אלים כלפי הקטין שלוש פעמים, בשני מועדים שונים, בכך שהניפה את הקטין באוויר והטיחה אותו לתוך כיסא אוכל בדרך אלימה, וכתוצאה מהמעשה נחבל הקטין בראשו; הכתה אותו בידה והכתה אותו באמצעות חיתול בד; ובכך שהשפילה את הקטין עת הותירה אותו במכוון לבדו בחדר, וכשרצה לצאת, דחפה אותו לקרקע בראשו. בגין מעשיה כלפי הקטין ד.ר. הורשעה הנאשמת בעבירה של התעללות ובשתי עבירות של תקיפת קטין על ידי אחראי.

הקטין מ.א: הנאשמת תקפה את הקטין כך שבעת הרמתו לצורך האכלתו, אחזה בזרועותיו והושיבה אותו בכיסא האוכל בחוזקה וראשו הוטח לאחור ונחבל ממשענת הכיסא. כתוצאה מהמעשה פרץ הקטין בבכי והנאשמת דפקה בחוזקה על מגש האוכל והחלה בהאכלתו. בגין מעשיה כלפי הקטין ד.ר. הורשעה בעבירה של תקיפת קטין על ידי אחראי.

הקטין ר.ע: הנאשמת תקפה את הקטין בכך שבעת שישב על רצפת החדר, הרימה אותו במהירות ובגסות וראשו טולטל עד שנחבט בכתפה ומיד לאחר מכן השליכה אותו בחוזקה על ספת הילדים באופן שראשו נהדף לאחור. הנאשמת דחפה מוצץ לפיו בחוזקה, משכה אותו מהקרסול על מנת להשכיבו ושמה את חיתול הבד על פניו. בגין מעשיה כלפי הקטין הורשעה הנאשמת בעבירה של תקיפת קטין על ידי אחראי.

הקטין ל.ז: הנאשמת תקפה את הקטין בכך שמשכה בשיער ראשו וכתוצאה מהמעשה פרץ הקטין בבכי. בגין מעשה זה הורשעה בעבירה של תקיפת קטין על ידי אחראי.

הקטין א.ו: עת ישב הקטין בכיסא האוכל, למרות שלא אכל, ובעוד חבריו שיחקו, הרימה הנאשמת מוצץ, הכניסה אותו בחוזקה לפיו ודחפה את ראשו. כתוצאה מהמעשה נחבט ראשו של הקטין במשענת הכיסא. בגין מעשה זה הורשעה בעבירה של תקיפת קטין על ידי אחראי.

הקטינה א.ז: בעת שילדי הגן שיחקו ברוע, נכנסה הנאשמת לחדר בכעס, פנתה לקטינה, משכה אותה בידה וגררה אותה לצידו השני של החדר, תוך הטחתה לרצפה. הנאשמת הוסיפה לצעוק על הקטינה וגרמה לה למרר בבכי. בגין מעשה זה הורשעה בעבירה של תקיפת קטין על ידי אחראי.

הקטינה ד.ע: הנאשמת הכניסה את הקטינה לחדר תוך שמשכה ידה בחוזקה, ולאחר מספר שניות הרימה אותה באגרסיביות כך שראשה טולטל לאחור והושיבה אותה בכוח על כיסא האוכל, הגם שלא אכלה. באירוע נוסף, תקפה הנאשמת את הקטינה בכך שהכתה בחוזקה את הקטינה ישירות או את משענת כיסא האוכל עליו ישבה, כתוצאה מכך, הקטינה פרצה בבכי. בגין מעשיה כלפי הקטינה הורשעה הנאשמת בשתי עבירות של תקיפת קטין על ידי אחראי.

נוסף על האמור, הורשעה הנאשמת על יסוד הודאתה, בעבירה של שיבוש מהלכי משפט בכך שכיבתה את מצלמות הגן במהלך פעילותו ואף פנתה לטכנאי בבקשה למחוק את תוכן מערכת ההקלטה. כשהבינה כי לא ניתן לבצע מחיקה של התוכן, דרשה ממנו להחליף את מערכת ההקלטה. את האמור עשתה, על מנת להכשיל הליך שיפוטי.

ראיות לעונש

עובר לשמיעת הטיעונים לעונש, הוגשו ראיות ונשמעו עדים מטעם הצדדים, כדלקמן:

מטעם המאשימה הוגשו הצהרות נפגעי עבירה אודות הקטינים ד.ע, ל.ז, א.ו; הוגש תסקיר נפגע עבירה של הקטין ד.ר; והעידו לעונש הורי הקטינים א.ו, ר.ע, ע.א ומ.א (שני האחרונים אחים).

הצהרת אם הקטינה ד.ע מיום 7/1/22: לדברי האם, שתי בנותיה היו בגן של הנאשמת, כאשר בתה הגדולה הייתה עדה למעשה אלימות של הנאשמת כלפי הבת הקטנה, ד.ע, שהייתה בת כשנה וחצי בזמן המקרה. ציינה כי בנותיה נפגעו שכן חוו פחד ואימה מדי יום במקום שהיה צריך לספק להם ביטחון והגנה. האם ביקשה מבית המשפט להטיל ענישה הרתעתית שתסייע במיגור מקרים שכאלה בעתיד.

הצהרת אם הקטין ל.ז מיום 6/1/22: לדברי האם, מאז האירועים מושא התיק, חלה נסיגה התפתחותית ושפתית של הקטין, בגינה מטופל בטיפולים פסיכולוגיים ורגשיים, הכרוכים בעלויות כספיות רבות. עוד דווחה על פגיעה נפשית קשה בה ובאב הקטין בעקבות האירועים, ממנה מתקשים להתאושש עד היום וכן קושי לרכוש אמון במסגרות חינוך ובמטפלות.

הצהרת אם הקטין א.ו. מיום 5/1/22: לדברי האם, בתקופה בה התרחשו האירועים, התעוררו קשיים התנהגותיים רבים אצל הקטין. בין היתר, תיארה הפרעות אכילה וירידה במשקל; קשיי שינה, התנגדות לשינה עצמאית, יקיצות מרובות

במהלך הלילה שלוו בצרחות; התנגדות נחרצת בעת חגירה בכיסא אוכל, בעגלה או בכיסא בטיחות; פגיעות עצמיות בשעת תסכול של הטחת ראש ומריטת שיער ראש; קשיי ריכוז, התנהגות היפר-אקטיבית; מצמוצים מרובים ("טיקים"), וחוסר תקשורת; קשיי הסתגלות קשים למסגרות חינוך חדשות. בנוסף, עמדה האם על הנזק שנגרם לה ולאב הקטין עקב תחושת תסכול, חוסר אמון, ותחושות אשם.

אביו של הקטין העיד בבית המשפט. בעדותו, סיפר על שינויים בהתנהגותו של הקטין, כפי שתואר על ידי האם בהצהרתה. בנוסף, העיד על הפגיעה באחותו הגדולה של הקטין, שהייתה חשופה לשינויים בהתנהגותו ולתהליך ההתמודדות של כל המשפחה עם האירועים. כך, סיפר כי המשפחה מטופלת בשירות הפסיכולוגי בעירייה ובעקבות הקשיים, נאצלו ההורים לצמצם את היקף עבודתם ולהקדיש מזמנם עבור הקטין, שהתקשה לשהות באופן מופרד מהם.

תסקיר נפגע עבירה אודות הקטין ד.ר: הקטין שהה בגן מגיל שנה ועד גיל שנתיים וחודשיים. אמו של הקטין דווחה על שינויים שחלו בהתנהגותו, וקשרה אותם בדיעבד לאירועים שהתרחשו בגן. לדבריה, פגיעתו של הקטין מהאירועים מקבלת ביטוי בעיקר בשינויים בהתנהגות שכללו בין היתר יקיצות ליליות ממושכות מלוות בצעקות, לרבות צעקות שמה של הנאשמת, ובבכי היסטרי; נטייה מוגברת לכעס ותסכול; דפוסים אגרסיביים ותוקפניים שפיתח מאז הפגיעה שאינם מאפיינים אותו ואינם תואמים לאופיו; שינויים בהרגלי אכילה כגון התנפלות על אוכל לאחר שעות הגן, הרמת אוכל שנפל לרצפה מחשש שייקחו לו את הצלחת. עוד דווחה האם על התנהגות היפר-אקטיבית של הקטין, באופן בו רץ במעגלים. לאחר חשיפת האירועים, הסיקה כי התנהגות זו נבעה משהייה ממושכת בסל קל במהלך שעות הגן. האם ביקשה למצות את הדין עם הנאשמת ולקבל פיצוי הולם.

הידרו-תרפיסטית שמטפלת בקטין ד.ר מסרה לשירות המבחן כי בתחילת הטיפול אפיינו את התנהגותו אי שקט, ריצות וקשיי ריכוז במשימות, תגובות תוקפניות נעדרות הקשר הגיוני, התנגדות לטיפול ואי יצירת קשר עין. כיום, מתואר שיפור בהתנהגותו בעיקר בכל הנוגע לתוקפנות ולוויסות תגובותיו.

עורכת התסקיר עמדה על הפגיעה היתרה של האירועים בקטין הנובעת מגילו הרך בעת האירועים. הפנתה למחקרים המצביעים על כך שחווית אירועים כאלה בגיל צעיר, עלולה להותיר צלקות בנפשו ולהוביל לבעיות שונות בהתפתחות ובתחושת ביטחונו של הקטין בעולם, ואף עלולה להיות בעלת השלכה ארוכת טווח של נטייה להתקפי זעם, דיכאון וחרדה בגיל בגרות. עוד נודעת חשיבות לכך שהפגיעה התרחשה במהלך שהותו של הקטין בגן הילדים, מקום שהיה אמור לספק את צרכיו הפיזיים והרגשיים ולהוות מקום בטוח ומוגן עבורו בשנות חייו הראשונות.

בנוסף, עורכת התסקיר הדגישה כי לא רק הקטין נפגע ממעשי הנאשמת, אלא במידה רבה נפגעו הוריו אשר הפקידו את היקר להם מכל בידיה של הנאשמת ועד היום מתמודדים עם השפעות הידיעה בדבר הפגיעה בקטין על ההורות שלהם.

אב הקטין ר.ע. סיפר בעדותו בבית המשפט כי בנו היה כבן שמונה חודשים בתקופה הרלוונטית. האב תיאר פגיעה קשה בבנו עקב המעשים, לרבות שינויים בהתנהגות אותם קשר לחוויות שחווה בגן, שכללו יקיצות ליליות מסויטים; משיכת שיער; התקפי זעם; פחד ובהלה מרעשים ומקולות סביבתיים; פחד וחרדה מהושבה בסל-קל; קשיי פרידה ופחד כאשר הוריו מתרחקים ממנו. עוד סיפר האב כי חשיפת המקרה, וההתמודדות עם הקשיים שנלוו לאירועים, הביאו לפרידת ההורים ולפירוק מוחלט של המשפחה.

אב הקטנים ע.א. ומ.א. סיפר בעדותו בבית המשפט כי בתו ע.א. הייתה בת שלוש בזמן האירועים ובנו מ.א. היה תינוק בן

שבעה חודשים. האב תיאר הרס של התא המשפחתי כולו בעקבות האירועים, קשיים בזוגיות והתערערות מוחלטת של הביטחון ההורי. עוד תיאר שינויים בהתנהגות הקטינים וקשיים עמם מתמודדים, אותם קשר בדיעבד לאירועים שהתרחשו בגן. לדבריו, שני הילדים סובלים מביעות לילה, התקפי זעם, התפרצויות בכי בלתי נשלטות ורגרסיה בהיבט עשיית הצרכים. הקטינה ע.א, בת ארבע וחצי, מתקשה ביצירת קשרים חברתיים, ויצירת קשרי אמון עם גורמי סמכות, סובלת מקשיי הסתגלות ומעיכוב שפתי משמעותי, ומטופלת בשירות הפסיכולוגי בעירייה. מ.א, כמעט בן שנתיים, סובל מחרדת נטישה משמעותית, לא מצליח לישון בחדר משלו ולאחר שעות הגן אינו מסוגל לשהות עם מבוגר מטפל מלבד הוריו.

מטעם ההגנה הוגשו ראיות כדלקמן: חוות דעת גורמי הטיפול בשב"ס אודות הנאשמת; חוות דעת קרימינולוגית אודות הנאשמת מטעם מרכז "התחלה חדשה". בנוסף, העידו לעונש אב הקטין ו.ק. והגב' מאיה פרמן שבנה שהה תקופה מסוימת בגן.

הגב' מאיה פרמן, אמו של קטין ששהה בעבר בגן של הנאשמת, סיפרה מתוך היכרות אישית עם הנאשמת כי מדובר באישה חמה, אוהבת ודואגת לילדים. כאשר נולד בנה, רשמה אותו ללא היסוס לגן של הנאשמת. העדה תיארה שביעות רצון מתפקודה של הנאשמת בתפעול הגן ומהיחס שלה לילדים, על שפע שאפיין את הגן, דאגה גדולה לילדים ואהבתם של הילדים אליה. עוד תיארה כי שררו ביניהן יחסים אישיים וראתה בה כ"סבתא" לילד שלה. בשנת 2020 הייתה ערה לשינוי שהתחולל אצל הנאשמת שמקורו בקשיים כלכליים ומחסור באנשי צוות באותה התקופה. בעקבות המצב, הנאשמת טיפלה בילדים באופן אינטנסיבי אליו לא הייתה מורגלת בעבר ואזי חל שינוי בהתנהגותה. עוד ציינה העדה כי היא מתקשה לעכל שכך התנהגה הנאשמת כלפי הקטינים וכי מדובר בניגוד מוחלט לאופן התנהלותה בעבר.

מר ס.ק., אביו של הקטין ו.ק., העיד על היכרות קרובה ורבת שנים עם הנאשמת, מאז בתו בת העשר (מועד מתן העדות) התחנכה בגן של הנאשמת. העד סיפר על תקופה טובה שהייתה בגן, על כך שהנאשמת נהגה להעניק חום ואהבה לילדים ודאגה לאוכל ולכל צרכיהם בשפע. הנאשמת הייתה דמות משמעותית בחייו של העד, מעין סבתא עבורו, דאגה לו ועזרה לו בחייו. בנו, ו.ק., היה מבין הקטינים שנפגעו ממעשיה האלימים של הנאשמת ודווקא מחמת יחסיו הקרובים עמה, תיאר את פגיעתו ממעשיה ככפולה ומכאיבה במיוחד. עם זאת, ולמרות המעשים החמורים, עתר להתחשב בכך שמדובר באישה טובת לב, שעד לתקופה הרלוונטית שימשה מטפלת מסורה וטובה לילדים, אהבה אותם ועשתה הכל עבורם. העד הדגיש כי התקופה במהלכה בוצעו המעשים חריגה ואיננה מאפיינת את אופייה של הנאשמת ואת התנהלותה דרך כלל.

חוות דעת שב"ס מתאריך 16/11/21: מעלה כי הנאשמת עצורה מיום 1/11/21, שוהה באגף נקי מסמים, ללא בעיות משמעת וללא אינדיקציה לשימוש בסמים. הנאשמת טרם שולבה בטיפול ייעודי בשל היותה בסטטוס של עצורה, אך נמצאת בקשר עם עו"ס שב"ס, מגיעה לשיחות מעקב, סיימה קבוצה חינוך לאורח חיים בריא, ניהול כעסים והתמודדות במאסר, ומשולבת במרחב קהילתי באגף.

חוות דעת קרימינולוגית מטעם "התחלה חדשה" מתאריך 7/2/22, מאת עו"ס איה לוי בהתייעצות עם הקרימינולוגית דנה קייזר: הנאשמת בת 64, עלתה ארצה מאוקראינה בשנת 1991 בגפה, ואחריה עלו גם אימה ושני אחיה הגדולים. אביה נפטר באופן פתאומי, עת הייתה הנאשמת בת 9, לאחר שנפל בגינת ביתם. כבר אז, ועל רקע מות האב, החלה הנאשמת לטפל באימה שהתקשתה להתמודד עם המקרה, ולסייע לה בתחזוקת הבית ובניהול המשק החקלאי שהיה בבעלותם, דבר שהקשה עליה לקיים קשרים חברתיים תואמים לגילה הצעיר. הנאשמת תיארה קשר קרוב עם אימה, סיפרה כיצד טיפלה בה לאורך השנים וסעדה אותה עד אשר נפטרה ממחלת הסרטן בשנת 2000. אחיה של הנאשמת מתגוררים בארץ, אך בשל גילם המבוגר והידרדרות מצבם הבריאותי הקשר עמם דל.

בגיל 23, באוקראינה, נישאה הנאשמת לגבר שלימים התברר כי נשוי לאישה נוספת ואב לילדים. כעבור שנתיים התגרשו, ומאז, בצל הפגיעה שחוותה, לא ניהלה מערכת יחסים זוגית משמעותית. הנאשמת מתארת חיי בדידות והיא נעדרת גורמי תמיכה קרובים.

עם עלייתה ארצה, עבדה הנאשמת כשכירה בטיפול בקשישים בבית אבות, ובחלוף כשנתיים עזבה את העבודה מפאת בעיות וכאבים בגב שהצריכו ניתוח ואחריו תקופת החלמה. בשנת 1993 פתחה הנאשמת פעוטון פרטי בדירה בה התגוררה. תחילה, טיפלה בחמישה תינוקות ומשנה לשנה התרחב העסק עד שהכיל שלוש קבוצות גיל, תינוקות בני מספר חודשים ועד פעוטות כבני שלוש שנים. הנאשמת שכרה מקום, העסיקה מטפלות שעסקו בטיפול השוטף בילדים ובתקופה מסוימת אף העסיקה גננת מוסמכת. לאחר פרוץ משבר הקורונה, פחת מספר הילדים בגן ופעילות העסק הצטמצמה בהתאם. כך, עבר הגן למבנה קטן יותר והוא עבד במתכונת חלוקה לשתי קבוצות גיל. בתקופה זו, התעוררו קשיים כלכליים שהובילו את הנאשמת ליטול הלוואות לצורך המשך הפעילות העסקית, ומתוך מחשבה שתוכל להחזיר חובותיה עם סיום המשבר. בשל החרפת המשבר, קשייה הכלכליים העמיקו והגן היה בסכנה קיומית. מדברי הנאשמת עלה כי חוותה מצוקה נפשית וכלכלית שהדירה שינה מעיניה. חרף האמור, ועל אף מחסור משמעותי במטפלות, עשתה כל שביכולתה להמשיך ולהפעיל את הגן, תוך שנטלה חלק פעיל בטיפול בילדים בשתי קבוצות הגיל, דבר אליו לא הייתה רגילה עד לתקופה האמורה.

מחוות הדעת עולה כי הנאשמת התרכזה במלחמה קיומית על המשך פעילות העסק, שהיווה את מרכז חייה וסיפק עבורה צרכים בסיסיים, והיא הייתה מונעת בראש ובראשונה על ידי חרדת נטישה וחרדת בדידות קיומית. עורכת חוות הדעת הדגישה כי תחושת החשש מפני אבדן הגן היה קשה מנשוא עבור הנאשמת, זאת על רקע ההתרשמות כי הגן היווה את מרכז חייה וסיפק עבורה צורך קיומי בסיסי, הרבה מעבר למסגרת תעסוקתית גרידא. מצבה הרגשי של הנאשמת והמצוקה בה הייתה נתונה הקשו עליה לווסת את רגשותיה וכעסיה, ותחושות אלה השפיעו על התנהלותה עם הילדים עד למצב בו פגעה בהם מבלי שהבינה, בעת ההיא, את השלכות מעשיה ואת עוצמת הפגיעה בילדים. בחירתה להמשיך בעבודתה במצב בו הייתה שרויה הייתה הרסנית בעיקר כלפי הפעוטות בהם טיפלה, והייתה הרסנית גם עבורה.

הנאשמת מודה במעשים המיוחסים לה, היא מצרה צער עמוק על התנהגותה ומביעה אמפתיה כלפי הילדים, מבינה את הפגיעה בהם ובהוריהם ומביעה רצון לפצות אותם.

הערכת הקרימינולוגית הינה כי חוויות הזנחה ותחושת הבדידות שחוותה הנאשמת בילדותה, יכול ועמדו, בין היתר, ברקע ההתנהגות הפוגענית כלפי הילדים. הנאשמת נזקקת לטיפול ארוך טווח, שיעסוק בין היתר בעיבוד טראומות עבר והשפעתן עליה ועל התנהלותה. ההערכה הינה, כי טיפול בין כותלי הכלא ולאחר שחרורה, יסייע לה בשיקום תחומי חייה השונים ויצמצם את היתכנותה של פגיעה נוספת באחרים.

תמצית טענות הצדדים לעונש

ב"כ המאשימה, עו"ד אריאל שור, עמד על חומרת מעשיה של הנאשמת והעבירות בהן הורשעה, כאשר מדובר בסדרת מעשי אלימות, התעללות, ביזוי והשפלה של הקטינים, שהתפרשו על פני תקופה של שבועיים במהלך חודש אוקטובר 2020, יום אחר יום, ואף מספר פעמים ביום, במספר הזדמנויות רב. לאלה, מתווספת העובדה כי הנאשמת כיבתה את מצלמות האבטחה שפעלו בגן מחשש כי מעשיה יתגלו וכן פנתה לאיש מקצוע בניסיון להעלים את הסרטונים שצולמו.

את מעשיה של הנאשמת רואה ב"כ המאשימה כאירוע אחד ועל כן עתר לקביעת מתחם ענישה כולל.

ב"כ המאשימה טען כי במעשיה, פגעה הנאשמת בערכים המוגנים שעניינם הגנה על שלמות גופם ונפשם של הקטינים ועל חופש תנועתם, בשים לב כי מדובר בנפגעים התלויים כל כולם באחר, מבלי יכולת להתגונן. בנוסף, נפגע ערך חברתי שעניינו הגנה על שלומם הנפשי של הורי הקטינים. כן, פגעה הנאשמת בציבור הגננות שעושות עבודתן נאמנה, ובאמון הציבור באותן מטפלות וגננות בכך שהפרה את חובתה לשמור על הקטינים ולדאוג לשלומם, כבודם, בריאותם ורווחתם. באשר לעבירת שיבוש מהלכי משפט, פגעה הנאשמת ביכולת גורמי אכיפת החוק לקיים חקירה אפקטיבית ולהגיע לחקר האמת.

לשיטת ב"כ המאשימה, מידת הפגיעה בערכים המוגנים הינה אנושה ונלמדת מנסיבות ביצוע העבירות, מכך שכוונו כלפי פעוטות רכים בשנים, וכללו מעשי אלימות לרבות סטירות, הכאות, דחיפות, משיכות בשיער, טלטול, הטחות על ריצפה ועל חפצים שונים ולוו באכזריות יוצאת דופן, השלטת טרור, ביזוי והשפלה של אותם הקטינים. הודגשו ריבוי הקורבנות; פערי הכוחות בינם לבין הנאשמת ויחסי התלות האינהרנטיים הנובעים מפער זה; תדירות האירועים והעובדה שהנאשמת בחרה להמשיך במעשיה על אף שיכולה הייתה לחדול בכל רגע נתון. בנוסף, יש להביא בחשבון את הנזקים שפורטו בהרחבה בפרק הראיות לעונש ופוטנציאל הנזק העצום כפי שנקבע בהכרעת הדין בהקשר זה. עוד מתעצמת מידת הפגיעה לנוכח עבירת השיבוש שביצעה הנאשמת בניסיון למנוע את חשיפת מעשי האלימות.

באשר למדיניות הענישה, עתר ב"כ המאשימה לאמץ באופן מלא את מגמת ההחמרה המשתקפת בפסיקה תוך שהפנה בעיקר לע"פ 6123/21 **כרמל מעודה נ' מדינת ישראל** (9/2/2022) (ת"פ (מרכז) 14327-07-19 **מדינת ישראל נ' מעודה** (8/7/2021)) (להלן - **עניין מעודה**). עוד הפנה להצעת החוק בדבר החמרת ענישה בעבירות אלימות כלפי קטינים וחסרי ישע, שבוצעו על ידי אחראי שאינו הורה או בן משפחה.

לאור כל אלה עתר ב"כ המאשימה לקבוע מתחם ענישה הנע בין 5.5 ועד 10 שנות מאסר.

אשר לעונש המתאים לנאשמת, טען ב"כ המאשימה כי יש ליישם את מגמת ההחמרה בסוג זה של עבירות, תוך התחשבות בעקרון הרתעת הרבים הקבוע בסעיף 40' לחוק העונשין.

לצד האמור, ב"כ המאשימה התייחס לגילה של הנאשמת והיותה נעדרת עבר פלילי, להודאתה החלקית בעובדות כתב האישום וניהול ההליך המשפטי באופן קצר ותכליתי. עוד התייחס לחוות הדעת שהוגשה בעניינה של הנאשמת שהדגישה את הצורך בטיפול ארוך טווח, הגם שאיננה מעלה כי השתת עונש משמעותי תסב פגיעה בשיקומה מעבר לפגיעה אינהרנטית של עונש מאסר.

לנוכח כל האמור לעיל, עתר ב"כ המאשימה למקם את הנאשמת בחלק תחתון יחסית של מתחם הענישה, ולהשית עליה 7 שנות מאסר, מאסר על תנאי ופיצוי משמעותי לנפגעי העבירה לצורך סיוע בשיקומם.

ב"כ הנאשמת, עו"ד דימיטרי ברנשטיין, הצטרף לעתירת המאשימה לפיה נכון לקבוע מתחם ענישה אחד עבור כל העבירות בהן הורשעה הנאשמת. ב"כ הנאשמת לא חלק על חומרת המעשים, כמו גם על הפגיעה ברגשות הקטינים והוריהם. בעת קביעת המתחם, ביקש להתחשב בכך שמעשיה של הנאשמת בוצעו על רקע תקופת הקורונה, אזי נקלעה לקשיים כלכליים, נטלה הלוואות והייתה נתונה תחת לחצים כבדים שהשפיעו על התנהלותה. ב"כ הנאשמת ציין

כי בתקופה עובר למעשים, שכרה הנאשמת גננת וסייעות שטיפלו היטב בקטינים, בעוד תפקידה התמקד בניהול הגן ולא כלל ברובו טיפול ישיר בקטינים. מדובר בנאשמת שהייתה בעלת גן משנת 1993, למעלה מ-20 שנים, ובמרוצת השנים הורים הביעו שביעות רצונם מהגן, מהטיפול בילדיהם ומתפקודה של הנאשמת כמנהלת הגן, והמשיכו לרשום לגן את ילדיהם הצעירים. בתקופה הרלוונטית, כאמור, צומצמה מצבת המטפלות והנאשמת נאלצה לטפל בקטינים בכדי לשמור על המשך פעילותו של הגן, כאשר בצל המצוקה הנפשית בה הייתה שרויה, בוצעו המעשים בהם הורשעה.

ב"כ הנאשמת ציין כי מדובר בנאשמת מבוגרת, שעלתה לארץ בשנת 1991, מתמודדת עד היום עם קשיי שפה ופערים תרבותיים משמעותיים, ונעדרת הכשרה מתאימה לטיפול בפעוטות. לטענתו, הנאשמת ביצעה את מעשיה ללא כוונה לפגוע בקטינים או להשליט עליהם טרור, אלא פעלה בניסיון להנחיל בגן סדר וארגון. נטען כי מדובר במעשים שנעשו ללא תכנון מוקדם, ואין בהם אכזריות יוצאת דופן. עוד ביקש להתחשב בכך כי על אף שאין חולק שקיים פוטנציאל נזק, לא נגרם לטעמו נזק פיזי לקטינים, ביתר שאת כאשר קשה לקשור בין הנזקים עליהם העידו הורי הקטינים שמבוססים על הנחות והשערות, לבין המעשים בגינם הורשעה הנאשמת, הן מבחינת המועדים והן מבחינת מהות הנזקים.

ביחס לעבירת השיבוש, טען ב"כ הנאשמת כי מדובר ברף חומרה שאינו גבוה, שכן מעשיה לא הסבו נזקים, ובסופו של יום לא נעשתה פעולה שהכשילה את החקירה או חיבלה בה.

באשר למדיניות הענישה הנוהגת, נטען כי טווח הענישה באירועי אלימות מסוג זה עומד על עונשי מאסר של 10 ועד 20 חודשים, כאשר הענישה המרבית שהוטלה על גננת עד כה היא מאסר למשך 36 חודשים, להוציא את עניין **מעודה**, לגביו נטען שאינו בר השוואה לענייניו הן מבחינת כמות העבירות, והן בשל אופי המעשים עצמם. ב"כ הנאשמת טען כי החמרה נוספת של מדיניות הענישה הקיימת, נכון שתיעשה במשורה ובאופן הדרגתי, בין היתר בשים לב לכך כי המעשים מושא התיק שלפנינו נעברו עוד טרם גזירת העונש בעניין מעודה. באשר להצעת החוק אליה הפנה ב"כ המאשימה, נטען כי איננה בעלת השפעה לעניין קביעת מתחם הענישה.

לאור האמור, עתר ב"כ הנאשמת לקבוע מתחם הנע בין מאסר שיכול וירוצה בעבודות שירות ועד ל-18 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית.

ב"כ הנאשמת הדגיש את הודאתה המוקדמת של הנאשמת במרבית המעשים שיוחסו לה, בהזדמנות הראשונה, כבר בחקירותיה במשטרה, במהלכן בכתה והביעה צער רב. נטען שמדובר בנאשמת שנוטלת אחריות למעשיה, מפנימה את חומרתם, מגלה אמפתיה כלפי נפגעי העבירה, מכה על חטאה ומבקשת את מחילתם. ב"כ הנאשמת ציין כי הנאשמת נעדרת דפוסים עברייניים, ביצעה מעשים שאינם מאפיינים אותה ואת אישיותה, כי לא תשוב לעסוק בטיפול בקטינים ועל כן לא נשקף ממנה סיכון. בהתייחס לנסיבותיה האישיות של הנאשמת, הפנה לחוות הדעת הקרימינולוגית שהוגשה בעניינה, ובעיקר לכך שהיא נעדרת עורף משפחתי, לתחושות בדידות שחוותה מרבית חייה, לכך שלא ניהלה מערכות יחסים קרובות ובנוסף, מתמודדת עם בעיות בריאותיות וכלכליות.

הודגש, כי הנאשמת נתונה במעצר תקופה ממושכת ביותר, מאז חשיפת האירועים ועד היום, שכן בשל קשייה הכלכליים והיעדר גורמי תמיכה, לא עלה בידה לספק את הבטוחות שנדרשות לצורך שחרורה. עוד נטען כי בתקופת המאסר הנאשמת מתפקדת ללא דופי, ללא עבירות משמעת ומשולבת בעבודה ובחינוך.

לאור כל אלה, עתר ב"כ הנאשמת לגזור על הנאשמת עונש התואם את נסיבותיה, כפי מידת הרחמים, ולהימנע מהטלת עונש מאסר לתקופה נוספת מעבר לתקופת מעצרה.

בדברה האחרון, הביעה הנאשמת חרטה מלאה וביקשה את סליחת ההורים. הנאשמת סיפרה בבכי כי המעשים ממשיכים להציף את רגשותיה, כי היא כואבת את כאבם של הקטינים והוריהם, מצרה עליהם צער רב, ומבינה שצריכה להיענש בגין המעשים בהם הורשעה.

דין והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

כללי

כידוע, יש לקבוע, תחילה, את מתחם העונש ההולם למעשי הנאשמת, כאשר בענייננו הסכימו ב"כ הצדדים כי נכון שייקבע מתחם ענישה אחד לכלל העבירות בהן הורשעה הנאשמת, וכך עתרו. נוכח עתירה משותפת זו, ובשים לב לכך כי קיים קשר הדוק בין המעשים, ראיתי לקבוע מתחם עונש אחד, אשר ייקבע בשים לב לערכים המוגנים שנפגעו ומידת הפגיעה בהם, נסיבות האירוע, ובהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת בפסיקה בנסיבות דומות.

הערכים המוגנים

הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע עבירות האלימות בהן הורשעה הנאשמת, כוללים הגנה ושמירה על שלמות גופם ונפשם של קטינים וחסרי ישע, וחובתו של מי שאחראי על הטיפול בהם לדאוג לשלומם, בריאותם, ביטחונם, כבודם ורווחתם.

בהקשר זה, ראו ע"פ 4302/18 **בוקשטיין נ' מדינת ישראל** (21/1/2019) במסגרתו נקבע כי: "בית משפט זה עמד לא פעם על מדיניות הענישה המחמירה הנוהגת במעשים שכללו שימוש בכוח אכזרי כלפי פעוטות חסרי ישע... מדיניות זו חלה ביתר שאת מקום שבו האחראי על הפעוט הוא שביצע את העבירה... טרם ניתן לעמוד על השלכות מעשיה של המערערת על נפש הפעוט, אולם כפי שצוין בתסקיר נפגעי העבירה, טראומה חוזרת כזו שעבר הפעוט מידי המערערת עלולה לפגוע בהתפתחותו התקינה ולהוביל לתסמינים רגשיים ונפשיים קשים ביותר. נוסף על כך, מעשיה של המערערת מבטאים זלזול עמוק בתפקידה כאחראית על שלום הפעוט. לא זו בלבד שיש בכך כדי להגביר את חומרת מעשיה של המערערת, אלא שיש בכך כדי להגדיל את הנזק שנגרם למשפחת הפעוט. הורי הפעוט הפקידו בידי המערערת את היקר להם מכל - והיא בגדה באמונם. ניתן רק לתאר את הצער ואת החרדה שעוד ילוו אותם בעתיד, ולקוות שישתקמו מהם".

עוד במעשיה, מעלה הנאשמת באמון הורי הפעוטות והאמון שרוכש הציבור כולו למי שמופקד על הטיפול בקטינים וחסרי הישע. אמון זה הוא ערך ראשון במעלה, וביתר שאת מקום בו מדובר בקרבנות נעדרים יכולת להתגונן מפני פגיעה בהם ולפעול לצמצומה והפסקתה.

בהקשר זה ראו ע"פ 5986/08 **כחלון נ' מדינת ישראל** (10/11/2008): "המערערת נטלה על עצמה תפקיד שספק אם יש אחראי ממנו - לחנך עוללים וילדים שאין רכים מהם בראשית דרכם. זהו תפקיד המחייב את העוסק בו למיומנות, נשמה-יתרה, ובעיקר אהבה וסבלנות שאין להן קץ, כי הרי מדובר בילדים שחלקם אף טרם למדו לבטא את עצמם.

למרבה הדאבה, נדמה כי המערערת נעדרת כל אותם כישורים, ובמקום להעניק לפעוטות אכסניה חמה ואוהבת, היא הפכה את חייהם של אחדים מהם לסיוט מתמשך".

הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע עבירת השיבוש בה הורשעה הנאשמת, עניינם הגנה על שלטון החוק ויכולתן של רשויות אכיפת החוק להגיע לחקר האמת, וכן שמירה על טוהר ההליך המשפטי והיכולת לנהל משפט צדק.

נסיבות ביצוע העבירות

לצורך קביעת מתחם הענישה, הבאתי בחשבון את נסיבות ביצוע העבירות, שיש בהן ללמד על מידת הפגיעה בערכים המוגנים כאמור.

הנאשמת, בעלת הפעוטון ומי שטיפלה באותם הפעוטות בתקופה הרלוונטית ואשר הייתה אמונה על שלומם וביטחונם, ביצעה מעשי תקיפה והתעללות כלפי הקטינים בהזדמנויות רבות, יום אחר יום ואף מספר פעמים ביום, משך כשבועיים.

הנאשמת התנהגה כלפי הפעוטות באופן כוחני ואגרסיבי, צעקה על הקטינים, הכתה בחוזקה על חפצים, ובמעשיה, הטילה על הפעוטות מורא ופחד, פגעה בגופם ובנפשם הרכה, השפילה וביזתה אותם. בגין כך, הורשעה בארבע עבירות של התעללות כלפי ארבעה קטינים. כמו כן, ביצעה הנאשמת מעשי אלימות פיזיים כלפי עשרה פעוטות, שכללו בין היתר דחיפה של פעוטות; הרמת פעוטות וגרירתם מזרועם; משיכת שיער ראשם; הכאתם באמצעות חיתול בד; הרמתם בגסות והטחתם על משטחים וחפצים שונים בגן (רצפה, משטחי החתלה, כסאות אוכל) שגרמו להטחת ראשם של הקטינים באותם החפצים; והותרתם קשורים בכיסאות אוכל זמנים מסוימים במהלך היום.

מדובר בריבוי מעשים, אשר כפי שפורט בהרחבה בהכרעת הדין, כללו הטלת אימה, ביזוי, גרימת מכאוב וסבל, תוך ניצול חוסר יכולתם של הפעוטות הרכים בשנים, להגן על עצמם או לשתף בפגיעות בהם, ותוך זלזול הנאשמת בתפקידה כמי שאחראית על שלומם של הפעוטות וביטחונם.

לצד התנהלותה זו ונוסף עליה, ביצעה הנאשמת פעולות בניסיון לטיח את מעשי האלימות כלפי הפעוטות ולמנוע את חשיפתם בכך שכיבתה לפרקים את מצלמות האבטחה בגן ופנתה לאיש מקצוע בניסיון למחוק סרטונים שנקלטו בהם. המתחם שייקבע, ישקף גם התנהלות פסולה זו.

באשר לנזק שנגרם כתוצאה ממעשי הנאשמת, לרבות הנזק הפוטנציאלי, יש להביא בחשבון כי מעשים מהסוג הנדון, מקום שמכוונים ומבוצעים כלפי פעוטות חסרי ישע, עלולים לפגוע בהם מבחינה פיזית ורגשית, וחותמם של המעשים עלול להיות ניכר לתקופה ממושכת. אמנם, לא הוכח במידה הנדרשת כי שינויי ההתנהגות של הקטינים, עליהם עמדו בהרחבה הוריהם, נבעו כולם כתוצאה של מעשי הנאשמת, אולם לא ניתן לחלוק על קיומו של פוטנציאל נזק משמעותי ביותר הקיים בסוג זה של מעשים כלפי קטינים רכים בשנים. זאת, בהתחשב בכך שמדובר בסדרת מעשים מתמשכת ושיטתית בפעוטות חסרי יכולת להתנגד או להתגונן שנעשתה בידי הדמות המטפלת בהם, על כל המשתמע מכך. בהקשר זה ראוי להפנות לתסקיר נפגע העבירה במסגרתו עמדה עורכת התסקיר על הפגיעה היתרה של אירועים מסוג זה כלפי קטינים, הנובעת מגילם הרך בעת האירועים והפנתה למחקרים המצביעים על כך שחוויות אירועים שכאלה בגיל צעיר, עלולה להותיר צלקות בנפש ולהוביל לבעיות שונות בהתפתחות ובתחושת ביטחון של הקטין בעולם, ואף עלולות להיות בעלות השלכה ארוכת טווח של נטייה להתקפי זעם, דיכאון וחרדה בגיל בגרות.

לאמור יש להוסיף את הפגיעה הממשית במשפחותיהם של הקטינים ובעיקר בהוריהם, שחלקם העיד בבית המשפט. בכלל זה, רגשות האשם מהם סובלים עד היום, פגיעה בתחושת הביטחון ביכולותיהם ההוריות, והפגיעה האנושה במידת מסוגלותם ליתן אמון בדמויות מטפלות ובמסגרות חינוך. מרבית המשפחות מטופלות על ידי גורמי מקצוע ומשקיעות משאבים משמעותיים לצורך שיקום ילדיהם ושיקום התא המשפחתי כולו.

יצוין, כי לטענת הנאשמת לא קדם תכנון למעשיה, והם לא כוונו לפגוע בקטינים, אלא להשליט סדר בגן. אכן, מדובר בהתנהלות ספונטנית ובלתי מתוכננת של הנאשמת, שלוותה לפעולות שגרתיות שעשתה בגן לשם הטיפול בקטינים, דוגמת האכלת הפעוטות, החלפת חיתול וכד', אולם, אין בכך כדי להפחית מהנזקים שנגרמו לקטינים כמפורט בהרחבה לעיל.

נתתי משקל לטענת הנאשמת כי מעשיה בוצעו בעקבות לחצים נפשיים כבדים תחתם הייתה נתונה, עד כדי מצוקה של ממש שחוותה באותה התקופה, על רקע קשיים כלכליים שהחלו בצל משבר הקורונה שהביאו לשינויים משמעותיים בניהול הגן. נתון זה השתקף בחלק מעדויות הורי הקטינים לעונש, שסיפרו על התנהלות חיונית של הנאשמת בעבר, וכי בתקופה המתוארת היו ערים לשינוי לרעה שחל בגן בכלל ובתפקודה של הנאשמת בפרט. בהקשר זה אפנה להתרשמות הקרימינולוגית לפיה מצב נפשי קשה זה הקשה על הנאשמת להעריך נכונה את השלכות מעשיה בעת ביצועם, כמו גם את הפגיעה בקטינים ועוצמתה, על רקע חוויות הזנחה ובדידות וטראומות מתקופת הילדות, תוך היעדר כלים להתמודד, לטענתה, בין היתר, על רקע פערי תרבות.

מדיניות ענישה נוהגת

באשר למדיניות הענישה הנוהגת, עיון בפסיקה מלמד שמנעד הענישה בסוג זה של עבירות הינו רחב, ומשקף, בין היתר, את מגמת ההחמרה בענישה בעת האחרונה, באירועים דומים. על מגמה זו, עמד ב"כ המאשימה בטיעוניה, תוך הפנייה לצורך בהחמרת ענישה הנובעת מעקרון הרתעת הרבים, בהתאם לסעיף 40ז' לחוק העונשין.

הצדדים התייחסו בטיעוניהם בעיקר לעניין **מעודה**, ולפיכך ראוי לפרט בקצרה את הנסיבות דשם, כאשר יוקדם ויצוין, כי אין חולק, אף לא על ידי המאשימה, כי עניין **מעודה** מגלם מעשים חמורים באופן משמעותי יחסית לתיק מושא גזר דין זה, הן בשל עוצמת מעשי האלימות המיוחסים לה והן נוכח ריבויים.

יצוין, כי גזר הדין בעניין **מעודה** ניתן, מטבע הדברים, לאחר ביצוע המעשים מושא תיק זה, על המשתמע מכך לעניין קבלת טענת ההחמרה במלואה.

כך, מעודה הורשעה, לאחר שמיעת ראיות ממוקדות, ב- 18 עבירות של התעללות בקטין וב- 35 עבירות של תקיפת קטין על ידי אחראי כאשר המעשים בוצעו כלפי 10 קטינים. מעשי האלימות שביצעה המערערת כלפי הקטינים כללו, בין היתר, תקיפה פיזית של הקטינים, הכאת הקטינים באמצעות מגבת, ישיבה על קטינים, הטחת ראש הקטינים על חפצים, קשירת זרועותיהם של קטינים בחבל לזמן ממושך, הושבה לא בטיחותית על כיסא גבוה שגרמה לנפילת קטינים, העמדת הקטינים בידיים שלובות מאחורי גבם זמן ממושך, הותרת קטינים לבדם בחדר חשוך, ומקרים בהם דחפה ראש של קטינה לצלחת ממנה אכלה והטתה ראש של פעוט לאחר בעת נותר אוכל בפיו. בגין מעשיה קבע בית המשפט מתחם הנע בין 8 ועד 13 שנות מאסר ובהתחשב בנסיבותיה האישיות של הנאשמת, בין היתר גילה הצעיר, היעדר עבר פלילי והודאה במעשיה הטיל עליה 9.5 שנות מאסר לצד ענישה נלווית ופיצוי כולל בסך 400 אלף ₪ לטובת נפגעי העבירה.

יצוין כי גזר הדין הפך חלוט לאחר שבהמלצת בית המשפט העליון לא עמדה המערערת על הערעור.

נוסף לעניין **מעודה**, יפורטו להלן מקרים שיש להם השלכה לצורך סקירת מדיניות הענישה הנוהגת.

ע"פ 5986/08 **כחלון נ' מדינת ישראל** (10/11/2008): המערערת הורשעה לאחר ניהול הליך הוכחות בעבירות תקיפה והתעללות בחסר ישע. המערערת, בעלים, מנהלת וגננת בגן ילדים, במשך חודשיים, התעללה גופנית ונפשית ברבים מילדי הגן. בין היתר כללו מעשיה הושבת ילדים בכוח על הכיסא, משיכת שיער ראשם, דרישה מהילדים לשבת זקוף תוך הדיפת ראשם לכיוון הקיר, זריקת נעליים לעבר הילדים, הטלתם על מזרון, נקישה עם אצבעותיה בראשם של הילדים, והותרת הילדים לבדם בחדר חשוך כשיטת ענישה. בחלק מהמקרים נגרמו לקטנים חבלות. בית המשפט המחוזי השית על הנאשמת עונש של 18 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית ופיצוי בסך 3,000 ₪ לכל אחד מהנפגעים. ערעור שהוגש על הכרעת הדין ועל העונש, נדחה על שני חלקיו.

ע"פ 4302/18 **ספיר בוקשטיין נ' מדינת ישראל** (21/1/2019): המערערת הורשעה על יסוד הודאתה בעבירות התעללות ותקיפה על ידי אחראי שגרמה לחבלה, כלפי תינוק בו טיפלה למשך 4 חודשים, מאז היה בן 5 חודשים. בתקופה זו המערערת התעללה בתינוק, תקפה אותו וגרמה לו חבלות של ממש. בין היתר השליכה צעצוע קשיח על אפו, הפילה מספר פעמים עגלה עליה ישב, דחפה בכוח אצבעות לגרונו ואף גרמה לו לחבלה בדרך זו, הניפה אותו באוויר והטיחה אותו בעגלה. בית המשפט המחוזי קבע מתחם הנע בין שנת מאסר ל-4 שנות מאסר והטיל על הנאשמת עונש של 15 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית ופיצוי בסך 20,000 ₪. ניתן משקל לגילה הצעיר, הודאה וחרטה ולהליך שיקומי שעברה. בית המשפט העליון דחה את הערעור.

ע"פ 5248/06 **גלינה גוריאצקין נ' מדינת ישראל** (9/11/2006): הנאשמת הורשעה לאחר ניהול הליך הוכחות בעבירות של התעללות בקטין ושל תקיפת קטין בנסיבות מחמירות שביצעה כלפי תאומים בני 7 חודשים בהם טיפלה. מעשיה של הנאשמת כללו טלטול הקטנים, חבטות בחלקי גופם, סטירות בפניהם. בית המשפט הדגיש את חומרת המעשים והשית עליה, מבלי למצות את הדין, 18 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית ופיצוי בסך 5,000 ₪. ערעור שהוגש בעניינה, נדחה.

ע"פ 1940/18 **וילמה טמוראדה נ' מדינת ישראל** (20/3/2019): מטפלת סיעודית של קטינה הסובלת מפיגור שכלי, הורשעה על יסוד הודאתה, בשל אירוע התעללות רציפה ואגרסיבית שנפרשה על פני כמה שעות. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה של 3 ועד ל-6 שנות מאסר, והשית על המערערת 3 שנות מאסר ופיצוי למתלוננת בסך של 200,000 ₪. ערעור שהוגש בעניינה, נדחה.

עפ"ג (ת"א) 56864-05-21 **אלקיים וייס נ' מדינת ישראל** (21/7/2021) המערערת הורשעה על פי הודאתה בשלוש עבירות של תקיפת קטין על ידי אחראי וריבוי עבירות של תקיפה סתם. המערערת עבדה כגננת בגן ובמהלך עבודתה, במשך תקופה בת שבועיים, ביצעה 31 מעשי תקיפה כלפי 19 פעוטות. מטפלות נוספות בגן הועמדו גם הן לדין כאשר בחלק מהמקרים נקטו באלימות כלפי הקטנים ובחלק מהמקרים היו עדות למעשים ולא עשו דבר להפסקתם. מעשי המערערת כלפי הקטנים כללו בין היתר משיכתם בחוזקה מידיהם, אחיזה כוחנית בחלקי גופם, משיכת מזרנים בשעה בה ישנו באופן שגרם לגופם להיחבל מהרצפה, אחיזה בכוח בפניהם של הקטנים, משיכת שיער ראשם, דחיפה לעבר חפצים, הושבתם באופן כוחני על כסאות, כיסוי ראשם בחיתול בד. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה של 18 עד 30 חודשי מאסר בפועל, התחשב בהודאתה והצער שהביעה, בהיעדר עבר פלילי והשפעה קשה של חשיפת האירועים ושל עונש מאסר על חייה והטיל עליה 22 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית ופיצוי בסך 3,000 ₪ ל-15 נפגעי עבירה.

בבית המשפט המחוזי חזרה המערערת מהערעור בהמלצת בית המשפט.

עפ"ג 65860-10-21 **בן דניאל נ' מדינת ישראל** (27/12/21): המערערת הורשעה בריבוי עבירות תקיפה ובעבירה של תקיפת קטין על ידי אחראי הגורמת חבלה של ממש בכך שבמשך כחודש ימים, כסייעת בגן, בהזדמנויות רבות, נהגה כלפי הקטינים באלימות, סה"כ 18 אירועי תקיפה כלפי 15 קטינים, שכללו בין היתר הכאת הפעוטות, הטחות לרצפה, צביטות ודחיפות. בית משפט השלום קבע מתחם הנע בין 14 ועד 28 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית. בית המשפט התחשב בנסיבותיה האישיות של המערערת ובפרט באבחון המצביע על בעיות תקשורת מהן סובלת והפגיעה העמוקה של עונש מאסר נוכח תפקוד שכלי בטווח הנמוך של הנורמה, והשית עליה 15 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית ופיצוי של 3,000 ₪ לכל אחד מנפגעי העבירה. בבית המשפט המחוזי חזרה המערערת מהערעור, והערעור נדחה.

ת"פ (חי') 8869-11-19 **מדינת ישראל נ' ספיר כהן** (5/5/2021): הנאשמת הורשעה בעבירה של התעללות בקטין על ידי אחראי, בכך שבמסגרת עבודתה כמטפלת בכיתת תינוקיה בגן ילדים, ביצעה כלפיהם מעשי אלימות מרובים ובין היתר סטרה והכתה אותם בפניהם, משכה שיער ראשם, בעטה בראשם, דרכה עליהם ונהגה בהם באכזריות. הנאשמת הודתה במעשים אך חלקה על המשמעות המשפטית שיש לייחס להם ועל רקע המחלוקת המשפטית התנהל הליך הוכחות. בית המשפט קבע מתחם ענישה הנע בין 14 ועד 36 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית, כאשר מתחם זה מתחשב בעובדה שהמעשים בוצעו בפרק זמן מצומצם של כשעתיים. בית המשפט נתן משקל לנסיבותיה האישיות, היעדר עבר פלילי ורמת סיכון נמוכה להישנות ביצוע עבירות ושיקולי שיקום והטיל עליה מאסר לתקופה בת 15 חודשים, לצד ענישה נלווית ופיצוי כספי בסך 3,000 ₪ לכל אחד מנפגעי העבירה.

ת"פ 54348-05-19 **מדינת ישראל נ' ציפורה דוד** (11/2/2020): הנאשמת הורשעה בעבירה של התעללות בקטין, במסגרת הכרעת דין ממוקדת במשמעות המשפטית שיש לייחס למעשים בביצועם הודתה. בשני מועדים במהלך עבודתה של הנאשמת כמטפלת בתינוק, נהגה באלימות כלפיו בכך שהזיזה אותו בחוזקה, דחפה לפיו בקבוק או מוצץ בכוחניות, סטרה לו, חנקה אותו והתנהגה כלפיו באופן אגרסיבי. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה הנע בין 9 חודשי מאסר בעבודות שירות ועד ל- 24 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. בית המשפט נתן משקל להודאתה, נסיבות חייה והיעדר עבר פלילי והשית עליה 12 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית ופיצוי כספי בסך 10,000 ₪.

סקירת הפסיקה שהובאה לעיל, מלמדת אפוא כי יש תימוכין לטענה לפיה חלה מגמת החמרה בענישה, הנעוץ לא רק בשוני הנסיבתי של המקרים, אלא מגלם גם את מדיניות ההחמרה האמורה.

יצוין, כי מתחם הענישה שייקבע בתיק מושא גזר דין זה, יבטא גם הוא מגמה זו, ולצד האמור, ייקבע במידתיות ותוך התייחסות לנסיבותיו הקונקרטיות של האירוע, כאמור לעיל.

בהתחשב באמור עד כה, ראיתי לקבוע כי מתחם העונש ההולם עבור מכלול העבירות בהן הורשעה הנאשמת, בנסיבות ביצוע נע בין 30 חודשי מאסר בפועל ועד 6 שנות מאסר, לצד ענישה נלווית.

קביעת העונש המתאים לנאשמת

בהינתן מתחם הענישה האמור, יש לקבוע את העונש המתאים לנאשמת, על יסוד הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, כאשר יצוין כי לא נעלם מעיני שבגדרו של המתחם, יש מקום ליתן ביטוי לצורך להוקיע מעשים מעין אלה בהם

עמוד 13

הורשעה הנאשמת, תוך העברת מסר ברור ומרתיע לכל מי ששלומם של קטינים וחסרי ישע מופקד בידיו.

הנאשמת, בת 64, נעדרת עבר פלילי וסובלת מבעיות בריאות, אשר נטלה אחריות למעשיה בהזדמנות הראשונה, כבר בעת חקירותיה במשטרה, עת שיתפה פעולה עם רשויות החוק. אמנם, הנאשמת לא הודתה במכלול המיוחס לה בכתב האישום והרשעתה נקבעה בהכרעת דין מפורטת, אולם, הליך ההוכחות התנהל באופן ממוקד ותכליתי ביחס לסוגיות שנותרו במחלוקת, שעיקרן משפטי.

בנוסף, ניכר כי הנאשמת הביעה צער על המעשים, חרטה עמוקה, והתנצלה לפני ההורים פעם אחר פעם במהלך הדיונים. נטילת האחריות השתקפה גם בדברה האחרון לעונש בבית המשפט, כדלקמן: "אני מבקשת לפתוח את הדברים ולהגיד ראשית להורים ולכבוד השופטת, אני מצטערת, מתחרטת, אני כואבת את הנזק שעשיתי לילדים המקסימים, אני כל כך אוהבת ילדים, אני הולכת כל הזמן למעצר וכאב הזה באופן שלא ניתן לתאר. אני מבינה שאני צריכה לקבל על זה עונש. אני מתרגשת להגיד שהכאבים האלה מהצער הזה חיים לי תמיד בלילות ובימים. אני לא מפסיקה לבכות ואין לתאר את החרטה והדמעות שלי. אני מבקשת מכל המעורבים גם מהילדים וגם מההורים וגם מבית המשפט סליחות (הנאשמת בוכה) סליחה, סליחה, סליחה".

מחוות הדעת הקרימינולוגית שהוגשה בעניינה של הנאשמת עולה התרשמות לפיה במהלך החקירה התעוררה בנאשמת ההבנה בדבר עוצמת הפגיעה בילדים, והשלכותיה. ביטוי נוסף לתחושת האמפתיה של הנאשמת כלפי הקטינים והוריהם משתקף בנכונותה לפצות אותם כמידת יכולתה.

נסיבות חייה של הנאשמת פורטו בהרחבה בחוות הדעת הקרימינולוגית שהוגשה מטעמה. כך, משתקפת ילדותה הקשה של הנאשמת, בצל מות אביה בגיל צעיר ביותר ובנסיבות טרגיות, בדידות שאפיינה את חייה מגיל צעיר ועד היום, וחוויות טראומטיות נוספות שחוותה במשך השנים. להערכת הקרימינולוגית, לחוויות הללו השפעה רגשית על הנאשמת עד היום, שיתכן ויצרו אצלה קשיים בוויסות התנהגותה ורגשותיה, ביכולתה להתמודד עם מצבי דחק ועמדו בין היתר ברקע להתנהגותה הפוגענית כלפי הילדים בהם טיפלה, מבלי שהבינה בזמן המעשים את מידת הפגיעה. חוות הדעת מצביעה על צורך של הנאשמת בטיפול ארוך טווח והתרשמות בדבר קיומו של פוטנציאל שיקומי.

מכריה של הנאשמת שהעידו בבית המשפט, סיפרו על רוחב ליבה של הנאשמת, תיארו אותה כמי שמרבה לעזור לזולת וציינו כי המעשים שביצעה אינם מאפיינים את אישיותה כלל. עוד סיפרו על התנהלותה כמנהלת גן בתקופות קודמות למעשים, על דאגה גדולה לילדים ואהבתם של הילדים אליה. אביו של ו.ק., ביקש להדגיש כי מדובר בהתנהלות חריגה של הנאשמת, אשר לאורך השנים טיפלה בילדי הגן במסירות אין קץ ולהתחשב בתקופה הקצרה בה בוצעו המעשים.

הנאשמת נעצרה עם חשיפת הפרשה בתאריך 1/11/20, ומאז, משך תקופה ארוכה נתונה במעצר מאחורי סורג וברית. ברי, כי לנתון זה נודעת חשיבות בקביעת העונש המתאים בשל כך שחלק גדול מהעונש שייגזר על הנאשמת ירוצה בתנאי מעצר, על כל המשתמע מכך. האמור ביתר שאת, על רקע גילה המתקדם, מצבה הבריאותי ונתוניו האישיים. בהקשר זה, הבאתי בחשבון גם את תפקודה המיטיב של הנאשמת במהלך תקופת המעצר הממושכת, את שילובה בחינוך והיותה בקשר טיפולי עם עו"ס שב"ס כפי שפורט בחוות דעת מטעמה.

אשר לרכיב הפיצוי שלגבי הטלתו אין חולק, ראיתי להתחשב בפגיעה בקטינים ובמשפחתם כמפורט לעיל, תוך התחשבות בקושי הכלכלי ממנו סובלת הנאשמת כאשר נמסר מהצדדים שאף התקשתה לעמוד בערבויות הולמות במסגרת הליכי מעצרה.

סוף דבר:

לאור כל האמור, אני גוזרת על הנאשמת את העונשים הבאים:

א. מאסר בפועל למשך 3.5 שנים החל מיום מעצרה בתאריך 1/11/2020.

ב. 12 חודשי מאסר, אולם הנאשמת לא תישא עונש זה אלא אם תעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורה תעבור עבירות אלימות כלפי קטינים או חסרי ישע.

ג. 6 חודשי מאסר, אולם הנאשמת לא תישא עונש זה אלא אם תעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורה עבירה של שיבוש מהלכי משפט.

ד. פיצוי בסך 50,000 ₪ שיחולק בין נפגעי העבירה, על פי פירוט שתגיש הפרקליטות לתיק בית המשפט. הפיצוי יופקד במזכירות בית המשפט ב- 15 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, כשהראשון בהם בתום 60 ימים מיום שחרורה של הנאשמת בפועל.

זכות ערעור בתוך 45 ימים.

ניתן היום, ו' אדר ב' תשפ"ב, 09 מרץ 2022, במעמד הצדדים.

מעין בן ארי, שופטת